

WP 9 The Arctic Resort

Aim of WP 9:2 Reviewing existing tourism policies from a Indigenous peoples perspective

Foto: Stefan Karlsson

DOMSTOL

▶ Före detta sametingspolitiker inför rätta efter incident med turister

0:34 min [Min sida](#) [Dela](#)

Publicerat torsdag 22 september kl 11.54

Progress; Gulahallan ja ságastallan (communication and conversation)

ŠIEHTADUS

1. Mii áigut ráhkadit njuolggadusa máid mi vuordit ahte turistat ja turistafinodagat galget dohkkehit ja čuoovut go boahitet min govvil.
2. Mii dohkkehit INTERACT ovttasbarguolbmim.
3. Njuolggadusat sáhttet geavahuvvot olles sámi boazodoalugovvus.

Dina 22/4-21 Giron
Dina

Gabna 22/4-21 Giron
Gabna

Larvas 22/4-22 Giron
Larvas

Progress since November 2021

Draft has been distributed to sámi communities

Áigu

Mii áigut dáid sámi eahkkašá njuolggadusaid čađa rávvet ja neavvut oibmuid movt sii sáhhtet turistet sámis nu ahte min álbmot, ealahusat ja luondu ii váikkuhuvvo.

Don leat boahhtán sápmái, mii lea min ruoktu. Mii vuordit ahte don čuovut min njuolggadusaid ja oahpat eanet min sámi eallinvuohki.

Dovddastahte min sámiid njuolggatvuodaid ja dohkket min eanangaveademi, eallinvuohki ja kultuvra.

Don leat du álbmoga ovdagovva midjiide, ale biilt du álbmoga nama

Mii sámit leat duháhiid jagiid orron ja eallán dáppe davvin. Áiggi badjel mii leat čohkan máhtu luondueallima birra mii lea dolvojuvvon buolvas buolvi. Dát máhtu ain biđá vuođu min bistevás ealahusaide ja luondugeavaheapmái. Váikko nu, min álbmot ja min ealahusat eai vuhtiváidjuvvu ja ráđdehallajuvvu go mearrádušat váldojit, ja doaimmat álggahuvvojit mat váikkuiht min eallima.

Boazodoallu, guollebivdu ja bivdu leat sámi bistevás ealahusat mat leat dan guovllus leamašan ovdal turistafitnodagat ja ruovgít bohte lohbihemet diehke. Sii eai jearran mis lobi gosa sii odjot hukset sin doaimmaid. Mii vuordit ahte don it daga seamma veardjedat, muhto ahte don sággastat minguin ja ozat máhtu min birra.

Lea go dus lohpi leahkit dáppe?

Mana sisa <https://www.sametinget.se/underlag> ja gávna olggos man čearu eatnamiin don áigut mátkkoččit. Váide oktavuoda čearu sátnejodiheddjin, son čilge jus siiddat vai čearru lea gidden mátkkočteami ja orruma dan guovllus gosa áigut vuogit. Sus leat maid dieđut jus suohkan dahje stb@stb.se lea gieláin mátkkočteami dan guovllus.

Mii vuordit ahte don ieš ozat dieđuid sámiid birra. Ahte don vearddit duohatvuoda dáin multausiguin sámiid birra maid sáhhtát gullat báikkálaš ládeláčaiguin ja muhtun turistafitnodat bargiguin.

Boazodoallu

Boazodoallu bearrašt ráhkadit ovtas eallinvuogi mii lea huksejuvvon praktihkálaš bargguin ja kultuvrraš árbevieruin. Bohccovázáin gaskal geasse- ja dálveláidumiid biđá vuođu dan eallinvuohkái ja čatna čohkkáid dáid oibmuid geat leat eallinvuogi siskkoabealde. Sii dovdet ja dohkkehit dáid árbevieruid ja barggud mat gullojit boazodoallu, ja sis lea oktasaš ipmárdusat. Son gii lea oassi boazodoalus lea dat gii čuovvu ja váikkuhuvvo bohcco jahkodagas, ja gii háme iežas eallima dan manjus.

Boazosápmelaččat leat oahpan ipmirdit luondumearkkaid, ja máhttet lohkat muohtagis gos boazu gávdná guohtuma, movt biekkat váikkuiht bohcco vázima ja dákki váikkuhusa ealu lávdami ja goas eallu ruvgá. Geasset ohtet eallu guohtuma leeddumiiguin ja suoji čuoiggas ja beaivesuotnjariiguin jassáid náide. Dálvet boazu ohtala guohtuma das gos muohta ii váivvit bohcco gaza va njuni, muhto addá suoji ja doallá gaccáid liekkasin ja gokkisin.

Jus boazu muosehuvvo, de muosehuvvo maid boazosápmelaš eallinvuohki.

Jahkodat

Giddat
Buot eallibat leat váibbahat guhkes dávi manje, ale balde eret váibbat bohccuid bivvialin.

Geasset
Vággi, cahca ja áleaddu leat lunddolaš johtolagat. Leat go guovllus siiddat mearumen miišiid, ja gos leat sin lunddolaš johtingainnut?

Giddat
Guottetáiggi áidu ja miesi dárbbabeaba ráfi, ale muosehute mieseáidduid.

Čakčat
Čakča lea bivdináigi, ja bivdin lea stuora oassi sámi kultuvrras. Dieđát go jus don leat sámi bivdin eatnamiin?

Giddat
Dieđát go don gos dán guovllus gidđalaidumat leat? Geahččal garvit guovllus gos siiddat leat.

Dálvet
Go eallu lea lóvdon de don ii gálge biđat mátkái. Ale mana birračuolgin luotta siskkoabeallat.

sámi servodat

Mii sámit váikkuhuvvojit beaivválaččat dan politihkas maid suohkanat, leanastivrrat ja stáhta doaimmaha. Omd. Váikkuhuvvo min leásmearrieapmi leásmet giela ja oahpahusa birra, ja maidáid borramáid ja oahpofievridemi buolvas buolvi. Min máhtu ii vuhtiváidjuvvon áimmotáš ášaháiguin. Mis leat leásmet gielat, luohči, duodji ja ođđašáigásá ealahusat. Min gielat leat áitojuvvon danne go stuora servodat it dovttas ahte sámegeilat leat eamiálmotgielat, ja mii eai oacu dan suoji maid eamiálmoga gielat oččot máilmmis.

Mii vuordit ahte don dego guossi sámis oahpat eanet min sámi historjá ja otná dili birra <https://www.samer.se>

Sámi organisašuvdnat
<https://www.saamicouncil.net/se/sameradet>
<https://www.sapmi.se/>
<https://www.reindrifsame.no/>

Sámedikkit
<https://www.sametinget.se>
<https://www.samedigi.fi/>
<https://sametinget.no>

Mii dárbbájit dus veahki:

Oaste bálválasid ja dávvirid sámi fitnodagaiguin!

Ways forward

- Workshop with sámi communities in November 2022
- Graphic design spring 2023
- Presentation to the National federation of Swedish Sámi (SSR) summer 2023

Beyond what WP 9 is expected to deliver

- AECO is willing to allow the O-VART (Off-Vessel Risk Assessment Tool) app to be adapted or modified to the needs that tourist companies active in sápmi may have
- The Sami Council is interested in taking responsibility, and to develop content to the app aimed to function as an Risk Assessment Tool for guides and tourist companies active in sápmi

That's all, thank you 😊

Niklas Labba

n.labba@gmail.com